

Elke tuin telt

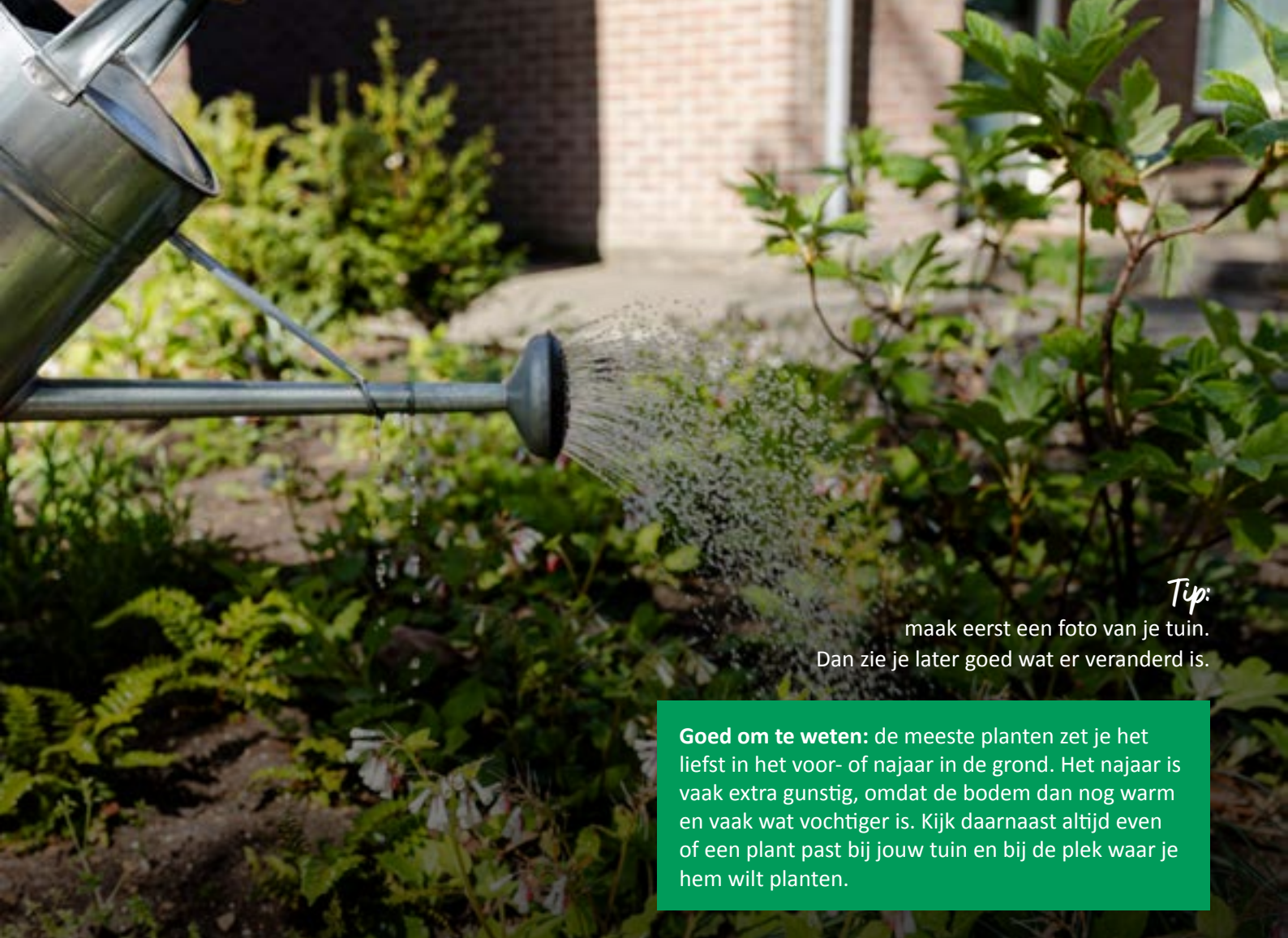
Praktische brochure voor bewoners die hun tuin groener, koeler en fijner willen maken

Met kleine stappen maak je al verschil. Deze brochure helpt je op weg met concrete ideeën, simpele stappen en handige keuzes voor jouw tuin.

In deze brochure:

- wat je meteen kunt doen
- hoe je tegels vervangt door groen
- welke soorten groen handig zijn
- eenvoudige tips voor aanplant en onderhoud

Voor wie? Voor bewoners die zelf aan de slag willen, stap voor stap en zonder ingewikkeld gedoe.

Tip:
maak eerst een foto van je tuin.
Dan zie je later goed wat er veranderd is.

Goed om te weten: de meeste planten zet je het liefst in het voor- of najaar in de grond. Het najaar is vaak extra gunstig, omdat de bodem dan nog warm en vaak wat vochtiger is. Kijk daarnaast altijd even of een plant past bij jouw tuin en bij de plek waar je hem wilt planten.

1. Waarom een groenere tuin?

Een tuin met meer groen en minder steen heeft veel voordelen. Op warme dagen blijft de tuin vaak koeler. Bij stevige regen kan water beter de grond in. En vogels, bijen en vlinders vinden er meer voedsel en schuilplekken.

Het belangrijkste: je hoeft niet alles tegelijk te doen. Ook een kleine aanpassing helpt al.

Vijf snelle ideeën waarmee je vandaag al kunt beginnen

- Vervang 1 of 2 tegels door planten of een kleine border.
- Zet een regenton neer om regenwater op te vangen.
- Kies voor een klimplant langs een muur of schutting.
- Plaats een struik of vaste planten in plaats van extra bestrating.
- Maak een hoekje aantrekkelijk voor vogels en insecten.

Kijk eerst even naar jouw tuin

- Ligt jouw tuin vooral in de zon of juist in de schaduw?
- Heb je veel of weinig ruimte?
- Wil je weinig onderhoud of vind je tuinieren juist leuk?
- Wil je vooral bloemen, meer schaduw, meer privacy of meer groen?

2. Zo begin je: klein, slim en haalbaar

Stap 1. Kies één plek

Pak niet meteen de hele tuin aan. Kies één plek waar je wilt beginnen, bijvoorbeeld langs de schutting, naast de voordeur of op een hoek waar nu tegels liggen.

Stap 2. Bepaal wat je wilt

- Meer kleur? Kies bloeiende vaste planten.
- Minder inkijk? Kies een struik of leiboom.
- Weinig ruimte? Kies een klimplant.
- Minder onderhoud? Kies bodembedekkers en sterke vaste planten.
- Meer leven in de tuin? Kies planten of struiken met bloemen of bessen.

Stap 3. Maak een klein plan

Vraag	
Waar ga ik beginnen?	Bij de voordeur/langs de schutting/in een zonnige hoek
Wat wil ik bereiken?	Meer groen/meer schaduw minder tegels/meer bloemen
Wat past bij mijn tuin?	Zon/schaduw/weinig ruimte weinig onderhoud

Goed om te weten: Iedere plant heeft andere wensen voor zon, schaduw en bodem. Kijk daarom altijd even of een plant past bij jouw tuin en bij de plek waar je hem wilt planten.

3. Tegels eruit, groen erin

Veel tuinen hebben bestrating. Door een paar tegels te vervangen door groen, kan regenwater beter weg en ziet je tuin er meteen vriendelijker uit.

Zo pak je het aan

1. Haal de tegels weg op de plek waar je wilt planten.
2. Kijk wat er onder de tegels ligt. Vaak is dat geel zand.
3. Haal dat gele zand weg. Daar zitten bijna geen voedingsstoffen in en planten groeien daar slecht in.
4. Maak de grond los met een schep en verwijder onkruid en oude wortels.
5. Vul de plek met vruchtbare tuingrond of aanplantgrond.
6. Meng eventueel wat organische mest door de grond.
7. Plant daarna je nieuwe planten of struiken.

Wat heb je nodig?

- schep of spade
- tuinhandschoenen
- tuinaarde of aanplantgrond
- eventueel organische mest
- planten, struik of klimplant

Praktische tip:

Doe het in delen. Een paar tegels vervangen is al winst. Grond voorbereiden kan best zwaar werk zijn. Vraag gerust hulp of pak steeds een klein stukje aan.

4. Wat kun je planten?

Je hoeft geen tuinexpert te zijn om een goede keuze te maken. Kies vooral iets dat past bij jouw tuin en bij hoeveel tijd je aan onderhoud wilt besteden.

Soort groen	Wanneer handig?	Pluspunt	Voorbeelden
Vaste planten	Als je kleur wilt en iets dat elk jaar terugkomt	Vaak onderhoudsvriendelijk	Lavendel, vrouwenmantel, zonnehoe
Bodembedekkers	Als je kale grond wilt bedekken	Weinig onkruid en weinig onderhoud	Maagdenpalm, kruiptijm
Klimplanten	Als je weinig ruimte hebt	Veel groen op weinig plek	Clematis, klimhortensia
Heesters / struiken	Als je meer volume, bloemen of bessen wilt	Goed voor sfeer, vogels en privacy	Vlinderstruik, hortensia, viburnum
Kleine boom of leiboom	Als je schaduw of minder inkijk wilt	Verkoeling en hoogte	Leiplataan, sierboom

Slim kiezen: combineer planten die op verschillende momenten bloeien. Dan heb je langer kleur in de tuin.

5. Drie makkelijke manieren om te starten

Optie A: klaar in 1 uur

- Zet 2 grote potten neer met sterke planten.
- Haal 2 tegels weg en vul aan met goede grond.
- Plant een paar vaste planten of bodembedekkers.
- Geef ruim water.

Optie B: klaar in een halve dag

- Maak een border langs de gevel of schutting.
- Vervang een strook tegels door groen.
- Zet achterin een struik voor hoogte.
- Plant vooraan vaste planten of bodembedekkers.

Optie C: klaar in een weekend

- Pak een groter stuk bestrating aan.
- Werk met hoogte: bodembedekkers, vaste planten en 1 struik of kleine boom.
- Plaats een regenton.
- Voeg een klimplant toe tegen een muur of schutting.

Twijfel je wat past?

Wat wil je?	Handige keuze
Weinig onderhoud	Bodembedekkers, vaste planten en sterke struik
Meer privacy	Hoge struik, klimplant of leiboom
Meer bloemen	Vaste planten met verschillende bloeitijden

6. Zo plant je het goed aan

Voor vaste planten en bodembedekkers

- Graaf een gat dat groot genoeg is voor de pot.
- Haal de plant voorzichtig uit de pot.
- Zet de plant eerst even in water.
- Zet de plant in het gat en vul aan met aarde.
- Druk de aarde voorzichtig aan en geef water.

Handige richtlijn: voor vaste planten kun je vaak rekenen op ongeveer 7 tot 9 planten per vierkante meter, afhankelijk van de soort.

Voor klimplanten

- Plaats eerst een klimrek of zorg dat de plant ergens langs kan groeien.
- Graaf het plantgat ongeveer 15 cm van het klimrek of de muur.
- Plant de klimplant op dezelfde diepte als in de pot.
- Bind de plant voorzichtig vast en geef ruim water.
- Kijk goed welke plant je kiest. Zelfhechtend (bijvoorbeeld klimop) of rankend (bijvoorbeeld clematis. Die eerste hecht zichzelf vast aan de muur en is vaak veel lastiger te verwijderen.

Voor struiken

- Graaf een kuil die ongeveer twee keer zo groot is als de pot.
- Zet de struik erin, vul aan met aarde en druk goed aan.
- Geef direct water, zeker in droge periodes.

Voor een kleine boom of leiboom

- Kies alleen een boom als je genoeg ruimte hebt.
- Voor grotere bomen is het slim om hulp te vragen aan een vakman.
- Een leiboom is handig als natuurlijke zonwering en tegen inkijk.

7. Onderhoud zonder gedoe

Een groene tuin hoeft niet veel werk te zijn. Kies planten die passen bij de plek, dan heb je er minder omkijken naar.

Wanneer?	Wat doe je?	Waarom?
Na aanplant	Geef ruim water en houd de grond vochtig	Nieuwe planten slaan beter aan
In droge periodes	Geef liever af en toe veel water dan steeds kleine beetje	Water komt dieper bij de wortels
Voorjaar	Knip dode bladeren en strengels weg	Nieuwe groei krijgt ruimte
Tijdens het seizoen	Haal onkruid weg en knip uitgebloeide bloemen af	Je tuin blijft netjes en veel planten bloeien langer

Goed om te onthouden: sommige vaste planten lopen pas later weer uit. Blijft een vaste plant na de start van het groeiseizoen lang kaal en zie je geen nieuw groen verschijnen, dan is de kans groot dat die het niet heeft gered en vervangen moet worden.

8. Handige keuzes voor verschillende tuinen

Veel zon

- Kies planten die goed tegen warmte en droogte kunnen.
- Denk aan lavendel, salie, zonnehoed en siergrassen.
- Een regenton is extra handig in een zonnige tuin.

Meer schaduw

- Kies soorten die het goed doen in schaduw of halfschaduw.
- Denk aan hosta, varens, hortensia of klimhortensia.
- Werk met verschillende hoogtes voor een volle uitstraling.

Weinig ruimte

- Gebruik potten, een smalle border of een klimplant.
- Kies liever enkele sterke soorten dan veel verschillende kleine vakjes.
- Werk de hoogte in met een rek, schutting of muur.

Weinig onderhoud

- Kies bodembedekkers, sterke vaste planten en 1 of 2 struiken.
- Bedek kale grond zoveel mogelijk, dan krijgt onkruid minder kans.
- Plant liever iets minder soorten, maar wel in wat grotere groepen.

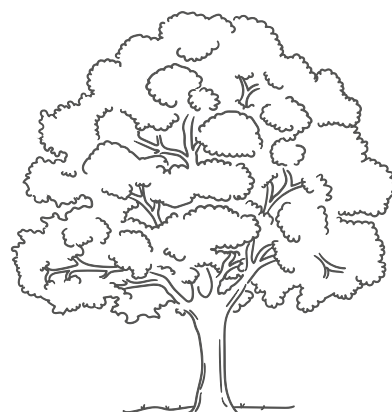

9. Jouw volgende stappen

Gebruik deze checklist om direct aan de slag te gaan.

Checklist

- Ik kies één plek in mijn tuin waar ik begin.
- Ik kijk of daar zon of schaduw is.
- Ik haal waar nodig tegels en geel zand weg.
- Ik vul aan met vruchtbare grond.
- Ik kies planten die passen bij mijn tuin.
- Ik geef na het planten ruim water.
- Ik begin klein en bouw later verder uit.

Elke tuin telt.

Ook een kleine verandering helpt al.
Begin met één stap die bij jou past en
maak jouw tuin beetje bij beetje groener.

Meer inspiratie nodig?

Bezoek de voorbeeldtuinen aan de
Beekkant 25 en 27 in Sint-Michielsgestel
en ontdek hoe vergroening eruit kan zien
in de praktijk.